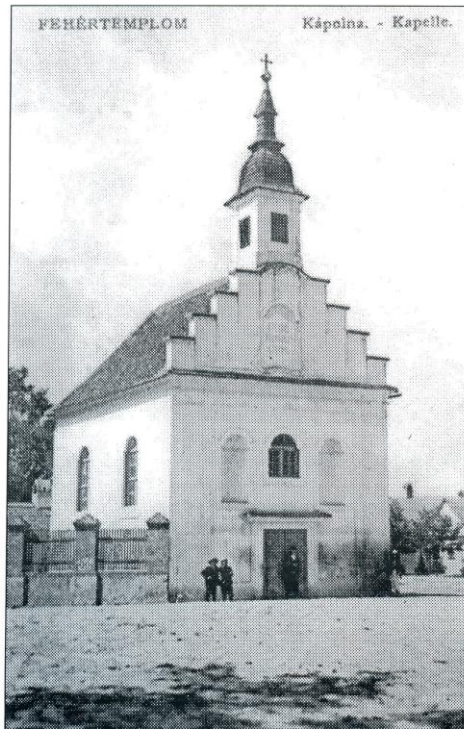

ОБЈЕКТИ ЗНАЧАЈНИ ЗА ИСТОРИЈУ БЕЛЕ ЦРКВЕ КОЈИ ВИШЕ НЕ ПОСТОЈЕ

ВЕНДЕЛИНИЈЕВА КАПЕЛА

Bela Crkva: Vendelinijeva kapela
Prva sakralna građevina Nemaца XVIII veka
sa baroknim i secionističkim elementima

Капела је изграђена 1760. године добровољним прилозима католичког становништва Беле Цркве. Капела се налазила на углу данашњих улица Војске Југославије и Соње Маринковић. Иза капеле налазило се католичко гробље, познато као Старо гробље.

За време последњег аустријско-турског рата, 1788-1790. године, капела је спаљена. Обновљена је 1792. године.

Капела је за време свог постојања више пута обнављана, последњи пут 1923. за потребе обележавања 200 година од досељавања Немаца у Белу Цркву.

Ретко се користила и временом је пропадала.

Специфичност Венделинијеве капеле је у томе што је на дан Светог Венделина, 20. октобра, одржаван велики сточни вашар у Белој Цркви, а испред капеле је одржавана верска служба у којој су поред верника, на чијем челу су били земљорадници, значајну улогу имала је и крупна стока, која је била посебно украшена. Стоци је дељен хлеб и вино и освештавала се. Читане су посебне молитве за здравље и напредак стоке. Овај обичај био је јединствен, па се у народу Венделинијева капела често називала и „сточна капела“.

Капела је 1968. одлуком Скупштине Беле Цркве, а уз сагласност Римокатоличке црквене општине, срушена.

Иза капеле налазила се зграда првог ватрогасног друштва у Белој Цркви, која је изграђена 1797. године, када је основано и прво одељење за гашење пожара у Белој Цркви.

СИНАГОГА

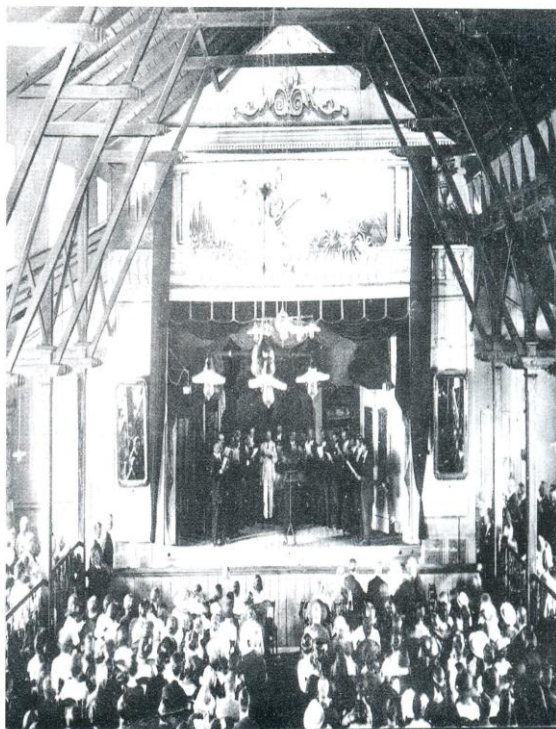
Jevrejska sinagoga u Bekerovoj (Šmitovoj) ulici po izgradnji.

Прва синагога у Белој Цркви изграђена је у тадашњој Јеврејској улици, данашњој улици Саве Мунђана. Била је изграђена од слабог материјала и убрзо је пропала. Другу синагогу белоцрквански Јевреји изградили су 1864. године добровољним прилозима других јеврејских општина.

Трећа синагога изграђена је у данашњој улици Дејана Бранкова број 9. Одлуком власти ова синагога срушена је 1949. године. Од синагоге остала је сачувана ограда са капијом и стубовима.

Улазна капија са оградом срушене синагоге

Sala „BURG“-a izgrađena 1885.godine

У Белој Цркви је 1885. године изграђена велика сала за потребе одржавања представа, концерата и других културних дешавања у граду. Овај центар културе налазио се у даншњој улици Јована Поповића број 10. Сала „Бурга“ била је једна од најрепрезентативнијих у Угарској, са 1000 седишта у приземљу и 500 на балкону. Пројектант је био Карл Сигл, архитекта из Беле Цркве. Пред Први светски рат, 1914. године изграђена је и биоскопска сала. У оквиру „Бурга“ налазила се и летња башта са позорницом. „Бург“ је порушен половином двадесетог века.